

ŠIBENSKI GLASNIK

List za vijesti, vojne naredbe i općinske napatke

Cijena Kuna 2.—

Izlazi utorkom, četvrtkom i subotom

Lit. 1.—

Svi sovjetski napadaji na svim odsjecima ratišta bili su krvavo odbijeni

Borbena djelatnost u južnoj Italiji također je znatno pooštrona

Iz glavnog stana Vodje Reicha, 28. listopada 1943.

Vrhovno zapovjedništvo oružanih snaga javlja:

Težište ogorčeni odbranbenih borbi ležalo je i jučer između Azovskog mora i Dnjeptra u odsjeku zapadno od Melitopola. Pokušaji neprijatelja da prošire svoje položaje prodora bili su u teškim blizinskim borbama ili u protuudarima pokretniji. Borba se nastavlja nesmanjenom žestinom, U riječnom koljenu Dnjeptra, kod Zaporozja, sjeverno od Krivoj Roga i južno od Dnjepopetrovska odbijeni su brojni neprijateljski napadaji pješadije i oklopnih kola. Na srednjem odsjeku ratišta povelili su Sovjeti nove napadaje na naše položaje sjeverno od Gomela, i nastavili svojim pokušajima prodora u prostoru zapadno od Kičeva, i zapadno od Smolenska. Napadaji su bili slomljeni dijelom već u sanim položajima pripremanja koncentričnom artiljerijskom vatrom ili pak u teškim borbama pod krvavim gubitcima po neprijatelju. Pri odbranbenom uspjehu zapadno od Kičeva imalo je njemačko zrakoplovstvo naročito udjela budući da je sa jakim blizinsko borbenim i borbenim zrakoplovnim snagama uzelo živog učesća pri borbenim pothvatima na zemlji. Sa ostalih dijelova ratišta javlja se o mjesnim borbama kod Kijeva i živahnoj djelatnosti izjašnjavanja u sjevernom odsjeku ratišta. U južnoj Italiji su u toku žestoke borbe na obim stranama rijeke Volturno. Mjesni prodori bili su protunapadajem uništeni ili odrezani. Sa ostalog ratišta javlja se osim nekoliko sukoba predstraži još samo jedan neuspješni napadaj na obalskom putu sjeverozapadno od Termolija. U istočnom dijelu Sredozemnog mora bombardovali su njemački teški borbeni zrakoplovi dobrim uspjehom vojničke ciljeve na otoku Leros.

Iz glavnog stana Vodje Reicha, 29. listopada 1943.

Vrhovno zapovjedništvo oružanih snaga javlja:

Zapadno od Melitopola bili su odbijeni brojni cijelim danom tra-

jajući napadaji Sovjeta protiv raznih frontova prodornog prostora. Oklopne i grenadirske skupine prouzročile su neprijatelju jakim bočnim napadajima velike gubitke te su izbacile njegove isturene odrede napadaja iz ogorčeno branjenih mjesta. Njemačke i Rumunjske zrakoplovne snage osobito su učestvovala u uskoj saradnji sa kopnenim trupama u ovim borbama. U luku Dnjeptra bili su odbijeni na čitavom frontu žestoki neprijateljski napadaji većinom protunapajem. Iz ovih odbranbenih borbi jučer prijepodne razvila se u prostoru sjeverno od Krivej Roga bitka oklopnih kola, koja je još u punom toku. Do sada su bili poništeni u jednom odsjeku 74, u drugom 41 sovjetskih tankova. Sjeverno od Kijeva, dostigao je vlatiti napadaj postavljenom svrhu. Kod Gomela raširili su Sovjeti jučer svoje napadaje također i na odsjeku južno od grada. I jaki neprijateljski pokušaji prodora imali su samo mjestimičnog uspjeha i vodili su k prolaznom gubitku malih dijelova položaja, a koji su odmah protivnapadajima bili ponovno osvojeni. Mnogo puta bili su razbijeni neprijateljski napadaji već u začetku koncentričnom vatrom svih oružja i uspješnim podhvatom vlatitog zračnog oružja. Zapadno od Kriča i zapadno od Smolenska popustila je borbeno djelatnost prijašnjih dana. U srednjem odsjeku izdržala Türinška 251. peš. div. pod vodstvom general majora Felsmanna nepokolebljivo u jednom od težišta odbranbene bitke optovane napadaje mnogostruko nadmoćnih Sovjetskih snaga. Ista ima time osobitog udjela na postignutim uspjesima odbrane.

Talijansko ratište: U južnoj Italiji bili su povučene naše trupe na obim stranama Volturna poslije uspješne odbrane od jakih neprijateljskih napadaja prodora na nove nekoliko kilometara dalje sjevero-zapadno ležeće visinske položaje. Na Jadranskoj obali pokušale su jake britansko-sjevero-amerikanske snage po noći i u rano jutro 23. oktobra uzduž ceste Termoli-Victoria da

prodru preko rijeke Trignio. Ovi napadaji ostali su pored teških neprijateljskih gubitaka bez uspjeha.

U istočnom Sredozemnom moru poništile su zračne snage dva neprijateljska teretna broda sa ukupno 4500 BRT. i postigle su pogodcima bombi lučka postrojenja neprijateljskog otočnog uporišta Kastel Roso.

KRATKE VIJESTI

IZ ZEMLJE

Filipinska republika priznata. — Ministar inostranih posala dr. Mile Budak, primio je od strane pretsjednika filipinske republike na Manili jedan brzojav, kojim predsjednik republike, José Laurel objavljuje Hrvatskoj državi, da je osnovana filipinska republika. Jednim uzvratnim brzojavom izjavio je hrvatski ministar inostranih posala, da je o sadržaju tog brzojava podnio izvještaj Hrvatskoj državi i da na svoje zadovoljstvo može ustanoviti, da je Nezavisna Država Hrvatska danom 16. listopada priznala de jure Filipinsku Republiku. Istovremeno je dr. Budak dao izražaja nadi, da bi se odnosi između obiju država mogli razvijati u okviru iskrenog prijateljstva.

1 milijon Kuna za Crveni Križ. — Ulično sakupljanje za dobrobit Crvenog Križa skupilo je u Zagrebu za vreme „nedjelje Crvenog Križa“ jedan milijon Kuna.

TURSKA

Saboteri poreza na imanje internirani. — Posljednih dana je ponova uhvaćeno 91 osoba iz Carigrada, koji nisu platili dužnog poreza na imanje ili su isti samo donekle platili. Odvedeni su u sabirni logor u Anatoliji.

Pjegavi tifus prestao da hara. — Kako se službeno javlja, prijavljeno je u vremenu od 1 do 15. listopada 30 novih slučajeva pjegavog tifusa u cijeloj Turskoj. U Carigradu, poslije 23. rujna nije zabilježeno nijedno novo razboljenje.

Iz Beograda se vraćaju mađarski iseljenici. — Sa

seobom vraćanjem onih Mađara, koji su ranije živjeli na području bivše Jugoslavije, a koja je seoba započela ljeti 1941. godine, sada se ponovo nastavlja. Pred nekoliko dana stiglo je u Budimpeštu 180 Mađara. Ostalih nekih 1600 Mađara, koji žive u Beogradu, doseliće se također za kratko vrijeme na mađarsko državno područje.

Priznanje Njemačkih škola u inostranstvu. — Po naredbi ministarstva inostranih posala izjednačene su sve njemačke škole u Ateni, Barceloni, Budimpešti, Madridu i Sofiji sa onima naročito priznatim višim školama na području Reicha.

GALSKO OBNAVLJANJE

Narod bez vlastitog jezika je samo polunarod, izjavio je predsjednik Irske Slobodne Države de Valera prilikom jubilejne svečanosti galske lige. Ovime je ukazao na dotadašnju još najslabiju točku čežnja za slobodom koja je inače došla do izražaja brojnim junačkim pothvatima. Taj narod novo je našao svoje vlastito državljanstvo kada je svoj jezik gotovo već sasvim izgubio. Galsko to je još pred kratkim važilo u očima engleske odvratnosti kao jedan neuglađen, glupi seljački dijalekt, koga nisu smatrali jezikom već najviše jednim nariječjem. Tko je htio u Irskoj „čovjekom postati“, morao je učiti engleski ne samo engleski govoriti, već također engleski misliti, osjećati, oblačiti se i jesti. „Kada je nametnik došao u našu zemlju“ rekao je de Valera pred nekoliko dana, nije obratio pažnju samo na političku kontrolu, već i da zavlada našim dušama. Zbog toga se mi danas moramo vratiti i novo pronaći tragove našeg narodnog života i započeti onaj život, koji je nama bio odtrgnut. To će pak biti tada, ako govorimo našim vlastitim jezikom. Tako se događa u Irskoj rijedak povjesni slučaj, da se jedan narod putem svoje državne samostalnosti postavljeni izvan svake političke slobode, dase povrati svojem jeziku.

Ova naglašena Irska samostalnost ima u znaku ovog rata jedno realno-političko značenje. Ona treba da se očuva od one stare,

od engleske po cijelom svijetu raširene fraze o nekom navodnom vodenju ratova za civilizaciju i kršćanstvo. Da Irska također i u ovoj tački jasno vidi, upućuje na to članak vodećeg irskog publiciste Johna T. Grellish-a, koji piše, da je Irska u prošlom svijetskom ratu, vjerujući onim političkim „idealima“, ostavila na belgijskom i francuskom bojnopolju dvostruko više ljudi nego engleski narod. Za učestovanje Irske u ratu obećali su tada Englezi nezavisnost zemlje. Samo gnjevom i ogorčenjem može se danas nato misliti, šta je od toga proizašlo.

Strogi nadzor nad prodajom mesa i ribe

Općinsko Poglavarstvo, obzirom na sve češće pritužbe o zbruci i neurednostima koje vladaju kri prodaji mesa i ribe u gradu, odlučilo je, da po svojim organima prodaju daje najstrožije nadzirati. Ustanovilo se je, da se meso i dalje prodaje krijumčarski, dapače su utvrđeni i slučajevi, da su se prodavali i zaklani konji i magarad za skupo govede meso, ili teletinu. Općina će po svom veterinaru dati ispitati zaklano blago i po posebnim svojim organima redarstvene službe dati nadzirati prodaju mesa i prekršitelje naredbe najstrožije kazniti i to ako su prekršitelji obrtnici, oduzeće im se obrtnica za tri mjeseca i udariti jake novčane kazne.

Isti nadzor će Općina vršiti nad prodajom ribe. Uredit će se za prodaju posebne karte numerirane tako, da će svaki domaćin doći pri kupnji ribe na red, a ne ko što je sada bivalo, da su se uvijek ribom opskrbljivali samo oni, koji su imali više kućnih osoba da na ribu čekaju, a nato je potajno prodavali.

Naročito će se suzbijati i kazniti strogim globama svi oni, koji raznašaju meso po kućama i tako nabijaju cijene do astronomskih razmjera. I za to su određeni isti kontrolni organi sa strane redarstva, pa molimo sve zanimanike, a i samo građanstvo, da ne štete sređivanje cijena i da sami doprinosaju normalizovanju prilika kod nas.

Crkvene vijesti Raspored crkvenih svečanosti

U nedjelju dne 31 listopada slavi crkva veliki blagdan Krista Kralja. Na ovaj dan biće u stolnoj bazilici pontifikalna sv. misa u 11 sati. Poslije podne u 4 ½ sati, iza listopadske pobožnosti, biće propovjed te pred izloženim Svetotajstvom će se ispjevati litanije Presv. Srca i izmoliti pomirbena molitva.

MOLITBA ZA MRTVE

Ja sanjao sam ovaj divni sanak.

*Nas dvoje, Divnjo, na smrti smo biti;
mi umirući Ljubav nismo krili,
nas smrti nije pristrašio danak.*

Mi umirući, gledasmo na banak,

*na tkom se dnevno uticasmo Sili
Vrhovnog Oca. Tebi mojoj Vili*

*ja kliknuh: „Divnjo, svete vire članak
i od nas traži molitbu za mrtve“.*

*Na moje riči ustala si Divo,
mi umirući molijasmo živo*

za mrtve duše, za sve ratne žrtve.

*Za mrtve kada dovršismo molju,
u vičnost mi se priselismo bolju.*

MIHAJLO STAGNITA.

U ponedjeljak dne 1. studenoga u 10 sati na blagdan Svih Svetih biće pontifikalna sv. misa sa Homilijom u stolnoj bazilici. U utorak 2. studenoga, na dan Mrtvih, biće pontifikalna sv. misa i zaudšnice u 11 sati. Od podne dana Svih Svetih, do ponoći dana Mrtvih mogu se u svim crkvama

dobiti „toties quoties“ proštenje za mrtve moleći (ispovjedeni i pričšćeni) 6 Oče naš, 6 Zdravo Marija i 6 Slava Ocu, po nakani sv. Oca.

U crkvi sv. Frane bit će pobožnost za mrtve kroz mjesec studeni svaki dan poslije podne u 4 sata.

Organizacija ribarstva za ishranu pučanstva.

Ako se postavimo na stanovište da je more zajedničko dobro, moramo doći do zaključka, da je svačija dužnost, da to zajedničko dobro štiti i da svako ima jednako pravo na to zajedničko dobro. Nastaje pitanje; kako da se organizira podjela i iskorisćavanje tog zajedničkog vrela prehrane i izdržavanja primorskog pučanstva. Da se tačno odgovori na to pitanje moramo biti na čistu s pitanjem. Što nam daje more? Uzmemo li u obzir da u našem neposrednom primorju ima oko 200 km kvadratnih površina koja se može iskoristiti ribanjem i da u našem moru ima oko 300 vrsti riba koje dolaze u obzir kao ishrana pučanstva tijekom godine i u raznim godišnjim dobama u većoj ili manjoj mjeri, lako će svako uvidjeti, da zgodnom organizacijom ribarstva to morsko blago može da postane važan faktor u ekonomiji i ishrani našeg primorskog pučanstva. Potrebno je u prvom redu, da stvorimo sliku, kako dandanas izgleda ribarstvo u našim krajevima? U kratkim potezima ono bi dandanas izgledalo ovako: 1) Industrijsko ribarstvo u koje spada ribanje ljetno na srdele, skuše te na tunjeve, palamide i slično. Ono se vrši pomoću velikih ljetnih mreža plivarica, ili potegača uz upotrebu jakih svijetnjaka, a djelomično i pomoću mreža stajačica (t. z. budela). Riba koja se ulovi u to doba zadovoljava potrebe pučanstva i ostaje još za soljenje ili prepariranje u fabrikama sardina. 2) Obalno ribarstvo većinom zimsko koje je namijenjeno lovu male zimske ribe (gavuna) ili bijele ribe i koje može da predstavlja jedan dnevni kontingent

za ishranu pučanstva u poprečnoj količini od dnevnih cc. 30 kvintala ribe. Veći dio te ribe lovi se mrežama potegačama i stajačicama uz upotrebu nekih drugih manje važnih alata. Ova vrst ribarenja predstavlja, može se reći svagdašnji osobit zimski kruh. U treću grupu ribarstva spadaju razni alati, kojima se lovi raznovrsna riba (popunice, prostice, vrše pangali itd.) i koji redovito mogu da zadovolje potrebe ribara za kuću, a mogu da dadu svoj kontingent i za ishranu pučanstva.

O organizaciji prve grane ribarstva može da bude sadla djelomično govora, jer je ljetna sezona već prošla i jedino može da se govori o zimskom ribolovu na tunje palamide i slične ribe, koje u povoljnim prilikama mogu da doprinesu jaki kontingent za ishranu pučanstva. Ono se vrši velikim mrežama potegačama (sabrikama) ili stalnim stajačicama (tunarama). Dobra lovina predpostavlja veliki naporni rad, veliko ustrpljenje, uzoran red i zajedničku suradnju raznih gospodara mreža. Ribari znadu dobro kako se moraju tehnički organizovati, a zadaća je vlasti da odstrani sve zloporabe i nesuglāsice u toj grani ribarstva, te da im dodu ususret, da mogu brzo i slobodno doći do lovine,

U sadašnje godišnje doba važnija je grana obalno ribarstvo, jer ono daje izvjesni dnevni kontingent za ishranu, a moglo bi davati mnogo više kad bi se racionalno ribarilo. Tu je u prvom redu potrebna stroga organizacija, koja bi omogućila nesmetano ribarenje pojedinim mrežama.

U treću grupu spada malo ribarstvo, koje doduše ide za tim

Dozvola za upotrebu samovoza

Njemačko Mjesno Zapovjedništvo slavlja do znanja:

Zabranjena je upotreba svih samovoza, (osobna kola, teretna kola i motora) budući da količina gorivog materija u prostoru grada Šibenika prisiljava na skrajnju štenju. Svaka upotreba samovoza je stoga povezana jednom **posebnom dozvolom od strane njemačkog mjesnog Zapovjedništva**, pri čemu se upozorava da će se ova **dozvola izdati samo u skrajno izvanrednim i opravdanim iznimnim slučajevima a i tada samo za svako pojedino putovanje**.

Vojni oružnici, straže i u službi nalazeća vojna lica, dobili su naređenje da vode najstroži nadzor nad prometom i da zaplijene sva vozila koja se budu našla na cesti bez gori navedene dozvoje.

Mjesni zapovjednik

da stvori vrela prehrane pojedinih ribara a donekle može i da sudjeluje u ishrani pučanstva.

Sada nastaje pitanje kako da se organizira ribarstvo da bude od koristi ribarima i pučanstvu.

U prvom redu ribari bi se morali grupisati u tri grupe prema vrsti ribe i načinu ribolova. Razumljivo je, da isti ribar može da bude u raznim grupama ako se bavi raznim načinom ribanja. Svaka grupa morala bi da ima svoj izvršni odbor, a svi zajedno zajedničku upravu, koja će imati zadatak da izvršava sve tehničke potrebe ribara, da se brine za nabavke alata za prehranu ribara i da raprezentira ribarsko udruženje pred vlastima i dirigira prema uputama vlasli sa ribarenjem. Ona raspolaže s ulovljenom ribom, pošto se prethodno odredi koliko svaki ribar za svoju potrebu treba. Na taj način organizovano ribarstvo predstavljalo bi jednu cjelinu s kojom bi se moglo računati kao faktorom za ishranu pučanstva. Nadzor nad ribarenjem i potrebne uobičajene mjere ribarskog rada pripadaju lučkoj kapetaniji, koja se brine za sve modalitete potrebne u ribarenju. Sva ulovljena riba morala bi se dovažati u ribarnicu i prodavati po od vlasti utvrdjenom cijeniku.

Svima vlastima a i svakom pojedincu mora da bude preka brigda da se odstrane sve zloupotrebe u lovu, jer bezdušno tamanjenje ribe znači uništavanje jednog od glavnih izvora prehrane pučanstva, koji je u današnjim prehranbenim prilikama od kapitalne važnosti.

Tisak: Pučka Tiskara - Šibenik